

Dette dokument udgør dagsorden til Gudenåkomitémøde d. 13. juni 2025

Praktisk information om mødet:

Mødested: Restaurant Pøt Mølle - Frijsenborg Slotskro. Pøt Møllevej 80, 8450 Hammel

Parkering: Gratis

Ladestandere: 2 stk. type II ladere (spirii)

Forplejning: Fuld mødeforplejning.

Dagen 13. juni 2025 i oversigt:

09.00 – 11.30 Gudenåkomitémøde (denne dagsorden).

11.30 – 12.15 Frokost med Lokal Trepert Randers Fjord

12.15 – 14.45 Møde i Lokal Trepert Randers Fjord (separat dagsorden)

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

Morten Horsfeldt Jespersen: Sekretariatschef - Gudenåkomitéens Sekretariat
Telefon: 89 70 15 20 / 20 51 75 50.
E-mail: mhj@silkeborg.dk

Sabina Rohde: Projektleder - Gudenåkomitéens Sekretariat
Telefon: 24 98 57 38
E-mail: sabina.rohde@silkeborg.dk

Majbritt Kjeldahl Lassen: Koordinator – Gudenåkomitéens Sekretariat
Telefon: 51 44 49 43
E-mail: makla@silkeborg.dk

Besøgsadresse og hjemmeside: Søvej 3, 8600 Silkeborg. www.gudenaakomiteen.dk

Deltageroversigt

Politisk deltagelse

Karen Lagoni (Næstformand)
Søren Gade
Steffen Drejer
Rune Kristensen (Formand)
Jens Szabo
Lisbeth Thorfing
Jeppe Mouritsen
Aleksander Myrhøj

Repræsentanter

Randers Kommune
Favrskov Kommune
Viborg Kommune
Silkeborg Kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Hedensted Kommune
Norddjurs Kommune

Teknisk deltagelse

Michael Damm
Daniel Lindvig
Birthe Jordt
Karina Amdi Sørensen
Morten H. Jespersen (Sekretariatsleder)
Bent Hodde Mortensen
Nick Raaholdt Sørensen
Bjarke H. Jensen
Søren Kepp Knudsen
Hanne Stadsgaard Jensen
Gunhild Øeby Nielsen (til punkt 5)
Sabina Rohde (projektleder - Gudenåplanen)
Majbritt Kjeldahl Lassen (koordinator)

Repræsentanter

Randers Kommune
Viborg Kommune
Favrskov Kommune
Favrskov Kommune
Silkeborg Kommune
Skanderborg Kommune
Horsens Kommune
Hedensted Kommune
Norddjurs Kommune
Sekretariatet for Lokal Trepert Randers Fjord
GudenåSamarbejdets Sekretariat
Gudenåkomitéens Sekretariat
Gudenåkomitéens Sekretariat

Dagsorden

- 1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området (09.00 – 09.10)**
/v. Rune Kristensen og Søren Gade

Punkter om natur og miljø, GudenåPlanen og GudenåSystemets benyttelse

- 2. Godkendelse af høringssvar til genbesøg af vandområdeplanenerne for planperiode 2021 – 2027 (09.10 – 09.20)**
/v. Daniel Lindvig
- 3. Orientering om TRANSFORM (09.20 – 09.35)**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen
- 4. Orientering om status på Gudenåplanen samt opsamling på Gudenåplan-workshop 11. juni 2025 (09.35 – 10.10)**
/v. Sabina Rohde
- 5. Orientering fra GudenåSamarbejdet – en aktør i Gudenåplanen (10.10 – 10.25)**
/v. Gunhild Øeby Nielsen
- 6. Orientering om udlejningsejlads i Gudenåsystemet fra 2025 (10.25 – 10.30)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen
- 7. Orientering fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen (10.30 – 10.50)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen og Jens Szabo
- 8. Drøftelse af gener fra sejlads (10.50 – 11.10)**
/v. Majbritt Kjeldahl Lassen

- 9. Godkendelse af revideret henvendelse til Styrelsen for Grøn Arealomlægning med anmodning om revision af ”Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers” (11.10 – 11.15)**
/v. Rune Kristensen

Øvrige punkter

- 10. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter (11.15 – 11.20)**

- 11. Godkendelse af aktivitetsplan (11.20 – 11.25)**
/v. Morten Horsfeldt Jespersen

- 12. Eventuelt (11.25 – 11.30)**
/v. Rune Kristensen

Frokostpause 11.30 – 12.15 (sammen med Lokal Trepert Randers Fjord)

Herefter møde 12.15 – 14.45 i Lokal Trepert Randers Fjord

Oversigt over bilag

Nr.	Titel på bilag
1	UDKAST til Gudenåkomitéens høringssvar til genbesøg af vandområdeplanenerne for planperiode 2021 – 2027
2	Godkendelsesdatoer for genanvendelse af tilladelsesordningen i uændret form
3	Udvikling i antallet af koncessioner og koncessionsindehavere fra 2017 – 2025
4	Referat fra Møde i Brugerrådet for sejlads på Gudenåen 12. maj 2025
5	Udkast_Anmodning fra Gudenåkomitéen om revision af BEK nr. 148 af 24.02.2016_udvidet version
6	Brev til minister for Grøn Trepert_10. marts 2025
7	Minister for grøn trepart Jeppe Bruus` svar på din henvendelse af 10. marts 2025

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området

Gudenåkomitéens møder placeres rundt om i medlemskommunerne. Denne gang afvikles mødet i Favrskov Kommune. Der indlægges en pause i mødets dagsordenen undervejs.

Efter dagsordenens godkendelse giver Favrskov Kommunes komitémedlem, Søren Gade, en introduktion til området i relation til opgaverne i Gudenåkomitéen med fokus på emner for dagens møde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 13. juni 2025 godkendes.

Punkt 2. Godkendelse af høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027

Baggrund

Ministeriet for Grøn Trepert har sendt forslag til genbesøg af vandområdeplanerne for den tredje planperiode (2021 – 2027) i seks måneders offentlig høring, med høringsfrist 20. juni 2025. Høringssvar afgives i et digitalt værktøj.

Høringsmaterialet omfatter, foruden selve udkastet til vandområdeplanerne, af et høringsbrev, et genbesøgsnotat, fem udkast til bekendtgørelser, et udkast til miljørapport og et udkast til vejledning til bekendtgørelsen om indsatsprogrammer. Direkte link til høringsportalen: [Høringsdetaljer - Høringsportalen](#).

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkomitéen har tidligere afgivet høringssvar til vandområdeplanerne, og besluttede på sit møde den 7. marts 2025 at der også skulle afgives et høringssvar denne gang.

På mødet den 7. marts fremviste sekretariatet et udkast til indhold af et eventuelt høringssvar. Gudenåkomitéen besluttede at høringssvaret skulle indeholde 3 hovedbudskaber, og at svaret skulle godkendes endeligt på det efterfølgende møde i Gudenåkomitéen.

Hovedbudskaberne var: Husk at se på helheder, glem ikke søerne, og tag naturpleje med i tilskudsordningerne.

Høringssvaret er vedlagt som bilag 1.

Gudenåkomitéen vedtog desuden på mødet den 7. marts 2025, at høringssvaret ikke skulle godkendes politisk i de enkelte kommuner inden indsendelse. I stedet orienteres medlemskommunerne efterfølgende om, at der er afgivet høringssvar.

Bilag

Bilag 1. UDKAST til Gudenåkomitéens høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender høringssvaret til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027

Punkt 3. Orientering om TRANSFORM

Baggrund

På Gudenåkomitéens møde i 29. november 2024 orienterede Sekretariatet om en henvendelse fra Københavns Universitet vedr. et eventuelt projekt.

Projektet, der har titlen TRANSFORM, er blevet til med udgangspunkt i den landskabstransformation vi ser ind i. Projektet har været undervejs i flere år, men fik for alvor en løftestang med trepartens vedtagelse. Siden orienteringen i efteråret har projektet opnået finansiering igennem NOVO Nordisk fonden og 15. Juni Fonden.

Gudenåplanen indgår som Living Lab (en slags case) i projektet. Formålet med deltagelsen er at bruge den store vidensbank der er i projektet som springbræt til det videre arbejde med Gudenåplanen, få hjælp til at løbe processer i gang og samtidig bidrage til forskning på området.

[Læs mere om TRANSFORM via dette direkte link til LinkedIn](#) (obs: kræver medlemskab af linkedin)

Sekretariatets bemærkninger

Der er kommunikeret på Gudenåplanens hjemmeside om Gudenåplanens rolle i projektet som Living Lab. Der forestår nu en proces hvor indholdet konkretiseres yderligere. Dette vil ske gennem en workshop som afholdes i efteråret 2025, hvor de enkelte medlemskommuner får mulighed for at byde ind. Der er fokus på de processer, der igangsættes når man opererer med landskabstransformationer.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 4. Orientering om status på Gudenåplanen samt opsamling på Gudenåplan-Workshop 11. juni 2025

Baggrund

Gudenåplanen er fortsat i en opbygningsfase hvor forskellige retninger og muligheder afsøges. I de enkelte medlemskommuner arbejdes der med konkrete projekter og projektideer indenfor geografien. Disse fremgår af kortet på gudenaaen.dk.

Projektets hjemmeside udbygges og opdateres løbende efter behov.

Sekretariatets bemærkninger

Lokal Trepert Randers Fjord har 9. maj 2025 besluttet at følge Gudenåkomitéens indstilling om at indtegne Gudenåplanens geografi i omlægningsplanerne. Eventuelle ændringer i geografien afsøges. Sekretariatet vurderer, at det vigtigt, at der er overensstemmelse mellem geografien der angives i MARS og den der figurerer på gudenaaen.dk. Vi skal med andre ord kun have én offentlig geografi. På mødet vil eventuelle ændringsforslag blive fremlagt til drøftelse. Gudenåkomitéen skal således forholde sig til om en revideret polygon kan lægges ind i omlægningsplanerne.

Under punktet vil der være en kort opsamling på workshopen, der afholdes den 11. juni 2025. Har dagen givet anledning til yderligere refleksion eller overvejelser?

Input fra workshopen forventes delt med Gudenåplanens følgegruppe på et møde i september. De input vil indgå i det videre arbejde med planen.

Der er et fortsat fokus på at sikre sammenhængskraften mellem Lokal Trepert Randers Fjord og Gudenåplanen.

Link

Gudenåplanen.dk eller <https://videnomgudenaen.silkeborg.dk/vision-og-handling/gudenaaplanen>

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Punkt 5. Orientering fra GudenåSamarbejdet – en aktør i Gudenåplanen

Baggrund

Gudenåkomitéen igangsatte i 2012 GudenåSamarbejdet som et dialogforum mellem de daværende store Gudenåprojekter – OplevGudenaa, forankret hos Naturstyrelsen Søhøjlandet, og VisitGudenaa, forankret hos en forening bestående af de daværende 6 turismeorganisationer. For at styrke Gudenåens og oplandets vækstpoterentialer har GudenåSamarbejdet siden 2016 hørt til under et Borgmesterforum og administrativt under Direktørforum og med en faglig styregruppe forankret i Gudenåkommunernes erhvervs- og udviklingsafdelinger.

Da både Gudenåkomitéen og GudenåSamarbejdet har fokus på Gudenåens benyttelse, er koblingen mellem de 2 foras Sekretariater fortsat tæt, ligesom Gudenåkomitéens Embedsmandsgruppe og GudenåSamarbejdets faglige styregruppe mødes mindst én gang årligt. I Gudenåkomitéens pejlemærkehæfte angives under emnet ”Gudenåens benyttelse”, at komitéen vil styrke kontakten til og koordineringen med GudenåSamarbejdet, herunder holde sig orienteret om hvorvidt turismen i relation til Gudenåen er bæredygtig. Komitéen opdateres derfor regelmæssigt om GudenåSamarbejdets arbejde.

Bemærkninger fra GudenåSamarbejdets Sekretariat

På mødet vil GudenåSamarbejdets netværkskoordinator orientere om:

- status, plan og foreløbige resultater for det store Gudenåstiprøjet, herunder delprøjet Dynamisk Formidling
- den nyeste serie i podcasten ”Åsteder – fortællinger fra Gudenåen”, der handler om landskabets transformationer
- samarbejdet med Gudenåens kommuner, naturskoler m.v. om mere formidling af Gudenåens natur
- den faglig styregruppes tanker ift. at spille ind til Gudenåplanen ud fra et turisme- og bosætningsperspektiv.

Det anbefales, at den nuværende Gudenåkomité anbefaler den kommende at fortsætte disse årlige orienteringer med henblik på fortsat god koordinering og samarbejde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 6. Orientering om udlejningsejlads i Gudenåsystemet fra 2025

Baggrund

§12 i [Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers](#) fastligger, at kommunalbestyrelserne i Hedensted, Horsens, Skanderborg, Silkeborg, Viborg, Favrskov og Randers administrerer en tilladelsesordning for udlejningsvirksomhed, og at vilkårene for udlejning fastsættes i fællesskab. Ordningen administreres i praksis af Gudenåkomitéen.

I Gudenåkomitéens pejlemærkehæfte "På tværs med vilje" står der til emnet Gudenåens benyttelse at Gudenåkomitéen vil *"anbefale koncessionsordning til udlejningsvirksomhed til kommunalbestyrelserne i Gudenåkommunerne, og fortsat holde øje med om nuværende løsning er optimal ift. borgernes mulighed for at komme på vandet under hensyntagen til naturen og lokalbefolkningen"*

Sekretariatets bemærkninger

Den tilladelsesordning, der har været gældende 2017–2024, er udarbejdet i konstruktivt samarbejde med fartøjsudlejerne (se komitémødereferat 4. marts 2016 for uddybende forklaring af ordningen). Gudenåkomitéen besluttede 18. november 2022 at følge anbefalingen fra den afgående komité om at indstille til kommunalbestyrelserne i de 7 ovennævnte kommuner, at denne tilladelsesordning genanvendes i uændret form fra 2025 (dvs. perioden 2025 – 2028 med mulighed for 2x2 årig forlængelse). Alle 7 kommuner har godkendt genanvendelse af tilladelsesordningen i uændret form (godkendelsesdatoer bilagt til orientering).

Forud for de udstedte tilladelser til udlejningsvirksomhed udløb 31. december 2024, blev alle udlejere i Gudenåsystemet kontaktet af Gudenåkommunernes sejladsteknikere, der som service gjorde opmærksom på, at udlejningsvirksomhed fra 2025 krævede ansøgning af en ny tilladelse.

Stort set alle, der bedrev udlejningsvirksomhed ved udgangen af sidste koncessionsperiode, har på nuværende tidspunkt søgt om tilladelse til udlejningsvirksomhed fra 2025. Sekretariatet har den 10. april 2025 afviklet dialogmøde med udlejerne m. langturskoncessioner for bl.a. at snakke GudenåSystemets pladser og faciliteter igennem.

Da Gudenåkomitéen har til opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet, giver Sekretariatet på mødet en status på udviklingen i koncessioner og koncessionsindehavere i perioden 2017 – 2025.

Økonomi

En koncession koster 300 kr. årligt. Sekretariat har udsendt fakturaer for 2025 for samlet set 263.400kr., svarende til 878 koncessioner fordelt på 721 langturskoncessioner og 157 timekoncessioner.

Bilag

Bilag 2. Godkendelsesdatoer for genanvendelse af tilladelsesordningen i uændret form

Bilag 3. Udvikling i antallet af koncessioner og koncessionsindehavere fra 2017 – 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Punkt 7. Orientering fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen

Baggrund

Gudenåkomitéen har som opgave at følge udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer. Dette sker bl.a. ved at høre fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen (herefter Brugerrådet), som komitéen har nedsat til at rådgive om kommunalbestyrelsens administration af bekendtgørelsen¹. Referat fra Brugerrådsmøde 12. maj 2025 er bilagt til orientering

Komitéen arbejder i denne funktionsperiode med sejladsområdet ud fra en emneinddelt tids- og procesplan. Det overordnede emne til drøftelse på komitémøde 29. november 2024 var ”Fartøjer og deres anvendelse”, og et af underemnerne omhandlede §7,4 i sejladsbekendtgørelsen (om registreringsordninger)².

Dele af §7,4 (fartøjsantal- og størrelse) havde Brugerrådets interesse i deres sidste funktionsperiode, men det nuværende Brugerråd har ikke arbejdet hermed. I tråd med komitéens ønske om at kunne bruge Brugerrådet mere aktivt, besluttede Gudenåkomitéen 29. november 2024 at få input fra det nuværende Brugerråd til underemet vedr. §7,4. Brugerrådet har derfor drøftet fartøjsantal og fartøjsstørrelse igen, og drøftelserne blev udvidet med en vurdering af de nye fartøjstyper og sejladsaktiviteter, som komitéen har fået fremvist eksempler på i løbet af indeværende funktionsperiode. På mødet præsenteres Brugerrådets kvalificerende input til komitéens udsatte drøftelser af underemet fartøjer, antal og anvendelse.

Sekretariatets bemærkninger

Sejladsbekendtgørelsens §7,4 giver mulighed for regulering af fartøjsstørrelse/-antal, og at lave registreringsordninger for andre fartøjstyper end dem, der allerede er registreringsordninger for.

Hvor Brugerrådet i sidste funktionsperiode foreslog fremtidig drøftelse af hhv. et loft over antallet af gæstebåde, størrelsen af nye både i systemet, samt bestemmelser over hvor hurtigt bådene må kunne sejle/må kunne fremføres ved, var det nuværende Brugerråd samlet set mere stemt for at arbejde med overordnede principper om at tage hensyn til hinanden i stedet for fartøjsreguleringer. Det er svært at vide hvilke fartøjstyper der kommer - det er mere deres anvendelse, der kan sættes ind overfor.

Forslaget om principudarbejdelse spiller ind i komitéens intentioner om Gudenåens benyttelse i pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”. Her angiver Gudenåkomitéen i indeværende funktionsperiode at ville afsøge mulighederne i informationskampagner om hvordan man bruger naturen, mens man passer på både den og dem, der bor til åen. Dette emne var dagsordenssat på komitéens dialogmøde med Brugerrådet 8. marts 2024, men måtte udgå af tidsmæssige hensyn.

¹ jf. §16 i Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers (herefter sejladsbekendtgørelsen).

² §7,4. Kommunalbestyrelsens ændringer i registreringsordningerne, herunder fastsættelse af det maksimale antal fartøjer, eventuelt for delområder, fartøjsstørrelser samt beslutning om registrering til sejlads af andre typer fartøjer end nævnt i stk. 1, sker efter godkendelse fra Naturstyrelsen.

Såfremt Gudenåkomitéen ønsker at afsøge mulighederne i informationskampagner i indeværende funktionsperiode, anbefaler Sekretariat, at Brugerrådet bedes komme med input til en sådan mhp. mulig udsendelse forud for sejladsæson 2026. Alternativt kan Gudenåkomitéen bede Brugerrådet om på deres afsluttende møde i funktionsperioden at arbejde videre med idéen om overordnede principper om at tage hensyn.

Brugerrådets funktionsperiode

Brugerrådets funktionsperiode følger Gudenåkomitéens funktionsperiode. Der er dermed kun et enkelt møde tilbage for det nuværende Brugerråd.

Et enigt Brugerråd besluttede på møde 12. maj 2025 at anbefale komitéen at der blev nedsat et nyt Brugerråd til funktionsperioden 2026 - 2029. Hertil bemærkede, at Brugerrådets nuværende form og størrelse har fungeret godt i indeværende funktionsperiode.

Sekretariatet anbefaler, at Gudenåkomitéen på deres kommende møde beslutter at nedsætte et nyt Brugerråd og godkender annonceringmaterialet hertil.

Bilag

Bilag 4. Referat fra Møde i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen 12. maj 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenåkomitéen med baggrund i input fra Brugerrådet på Sejlads på Gudenåen forsætter drøftelserne om fartøjstyper, størrelser, antal

Punkt 8. Drøftelse af gener fra sejlads

Baggrund

Der er mange ønsker til hvad et vandsystem skal kunne rekreativt. Komitéen fik 17. november 2023, efter ønske, en anbefaling til zonerings af sejladsaktiviteter.

I komitéens pejlemærkehæfte om ”Gudenåens benyttelse” angives bl.a. at komitéen vil holde sig orienteret om hvorvidt turismen i relation til Gudenåen er bæredygtig. Og ift. bæredygtig sejlads har komitéen tidligere anbefalet, at sejlads på fossile brændstoffer udfases over tid, at størrelsen på elmotorer begrænses samt at gener fra miljøfremmede stoffer og støj adresseres (se referat fra komitémøde 23. juni 2023). Anbefalingerne afspejles i komitéens emneinddelte tids- og procesplan for arbejdet med sejladsområdet, da dagens emne ”Gener fra sejlads” har underemnerne: *støj ifm. sejlads samt ophold på vand/ved vand; miljøfremmede stoffer; færdsel på privat areal.* Dagens sejlads emne og underemner kan samlet set ses som et udtryk for ”adfærd”.

Sekretariatets bemærkninger

GudenåSystemet er et populært sted, der sejladsmæssigt forbindes med ferie-, fritids- eller sportsaktiviteter. Men for naturen og dem, der fx fisker, ser på fugle eller bor ved vandet, kan sejladsaktiviteterne opleves anderledes generende.

Hvor stort problemet med gener fra sejlads reelt er, er usikkert pga. data- og vidensmangel. Sejladsstrykket i størstedelen af systemet er ukendt. Der eksisterer ingen kvantitativ opgørelse over oplevede gener fra sejlads/aktiviteter knyttet til sejlads, og der eksisterer kun meget få reelle undersøgelser af sejladsens påvirkning på omgivelserne i Gudenåsystemet. Men at adfærd betyder noget for systemets brugere, ses ved, at ”*adfærd – pas på naturen*” blev vurderet som det vigtigste emne på komitéens dialogmøde med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen den 8. marts 2024.

Gener fra sejlads - støj.

Støjgener fra sejlads har været drøftet i Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen. Politiet har 24. april 2024 oplyst Brugerrådet, at ordensbekendtgørelsen finder anvendelse ved støjende adfærd på vandet til gene for borgere. Men på vandet flytter de støjende sig, hvilket giver en udfordring, idet støjen så generer nye borgere og ikke nødvendigvis den samme borger.

CODEx-advokater har i 2023 vurderet reguleringsmulighederne af støj ifm. sejlads iht. vandløbsloven (VL) og naturbeskyttelsesloven (NBL).

Der vurderes at være hjemmel i VL til at forbryde afspilning af musik under sejlads (hensyn til naturen), men der vurderes ikke at være hjemmel til (også) at varetage hensyn til bredejere, der generes af støj ved ophold på deres ejendomme (medmindre støjen hindrer en sædvanlig udnyttelse af vandløbet). I flere af GudenåSystemets regulativer findes formuleringer vedr. støj, men de er ikke enslydende. En harmonisering kræver, at de respektive vandløbsregulativer ændres, dvs. der i så fald skal køres parallelle sager herom ved flere kommuner.

Sejladsbekendtgørelsen³ har lovmæssigt ophæng i NBL. Det ligger indenfor formålet af NBL at

³ [Bekendtgørelse om ikke-erhvervmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til](#)

fastsætte begrænsninger for at beskytte dyrelivet. NBL beskytter naturen ift. larm, men vandoverflader er ikke nævnt ved navns nævnelse, og sejladsbekendtgørelsen indeholder ingen formuleringer vedr. støjende adfærd. §29 i NBL har dog ifølge forarbejderne også til formål bl.a. friluftsanser mv. (jf. cirkulære 21/1986). Det kan derfor måske diskuteres, om ikke også bredejere og andre sejlendes interesse i at færdes uden støj fra musik kan være saglige hensyn efter NBL §29. En sådan evt. dialog skal føres med rette styrelse, fx ifm. en bekendtgørelsesrevision.

Gener fra sejlads – ulovlig landgang.

Der findes ikke et overblik over antallet af lodsejere, der oplever ulovlig landgang og hvor ofte det sker. Sejlende kan i sejladsfolderne bl.a. se hvor faciliteterne er, hvilket dels kan hjælpe med turplanlægningen og dels kan bidrage til at minimere ulovlig landgang. Desuden angiver skilte på broerne i Gudenåens hovedløb afstand til næste sted, man kan komme lovligt i land. Skiltning af privat grund påhviler lodsejer. Oplever man som lodsejer alligevel ulovlig landgang på sin matrikel, skal man henvende sig til politiet.

Gener fra sejlads – miljøfremmede stoffer

Det er ikke tilladt at udlede miljøforurenende stoffer til vandmiljøet (miljøbeskyttelseslovens §27). Aktiviteter relateret til sejlads kan medføre udledning af miljøforurenende stoffer (fx spild af fossilt brændstof ved tankning, vask/slibning/maling af fartøj, udledning af toiletvand, brug af lænsepumpe m.v.). Desuden kan sunkne/efterladte både udlede uønskede stoffer til vandet.

Der er ikke en oversigt over hyppigheden og alvorligheden af forurening af vandmiljøet med oliestoffer fra benzin- og dieselmotorer. Men det sker løbende, og olieforurening har følgelig været drøftet i Brugerrådet. Der er foretaget forsøg med et oliesugende materiale (en ”olie-sok”), som placeret i bunden af et fartøj vil tilbageholde olie. Det tilbageblevne vand blev i en forsøgsopstilling testet rent nok til at ville kunne udledes direkte i åen via en lænsepumpe.

Så længe der er fossilbaseret fritidssejlads i motorbåde i Gudenåsystemet kan der ske forureninger. En måde at minimere forurening af vandmiljøet som følge af motoriseret sejlads ses i Bekendtgørelse om færdsel mv. på Arresø⁴. Her er de sejlende er pålagt til enhver tid at anvende de mindst miljøbelastende brændstoffer og olier, som motorerne er konstrueret til eller kan anvende⁵. Det er derudover ikke tilladt at anvende totaktsmotorer⁶.

En bevægelse henimod mindre forurenede diesel ses også i Gudenåsystemet. Silkeborg Motorbådklub overgår i løbet af 2025 til at sælge miljøvenligt GTL (gas to liquid) diesel.

[Randers](#) (2016)

⁴ [Bekendtgørelse om færdsel mv. på Arresø](#) (2016)

⁵ *Fx akrylatbenzin - et mere rent brændstof, der passer til de fleste små benzindrevne maskiner.*

⁶ 2-takts motorer forurener generelt mere end 4-takts motorer (uforbrændt brændstof sendes ud sammen med udstødningen). Forureningen øges også af, at 2-takts motorer ikke kan smøres på samme måde som 4-takts motorer hvilket nødvendiggør iblanding af olie i brændstoffet (benzin).

Gudenåkomitéen drøfter gener fra sejlads og hvad der evt. kan anbefales igangsat:

- **Informationsindsamling.** Da systemets samlede sejladstryk er ukendt, kan man ikke vurdere hvor stort et problem gener fra sejlads reelt er. En fremadrettet systematisering af henvendelser om gener fra sejlads, miløsager mm. kan muliggøre at udviklingen heri kan følges, hvorfor Gudenåkommunerne kan anbefales at sætte notering heraf i system.
- **Zonering.** Zoneringstilgangen ift. sejlads kunne forfølges i arbejdet med Gudenåplanen ifm. det strategisk indsatsområde om friluftsliv.
- **Informationskampagne(r).** Komitéens pejlemærkehæfte angiver til emnet ”Gudenåens benyttelse”, at komitéen vil afsøge mulighederne i informationskampagner om hvordan man bruger naturen, mens man passer på både den og dem, der bor til åen. Muligheden og behovet for fælles information herom var dagsordenssat på komitéens dialogmøde med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen 8. marts 2024, men emnet blev af tidsmæssige årsager ikke drøftet. Brugerrådet kunne forelægges emnet til drøftelse på deres kommende møde.
- **Bekendtgørelsesrevision.** Indgå i dialog om mulighederne for at regulere de sejlandes adfærd med rette styrelse ifm. en kommende revision af sejladsbekendtgørelsen for Gudenåsystemet. Det kunne eksempelvis være en passus om, at
 - støjende adfærd, herunder musikafspilning, ikke er tilladt i GudenåSystemet, medmindre kommunal tilladelse hertil foreligger.
 - så længe fossilbaseret sejlads er tilladt, skal dette forgå med de mindst miljøbelastende brændstoffer og olier, som motorerne er konstrueret til eller kan anvende
 - ejere af sunkne fartøjer er forpligtede til at fjerne dem forsvarligt og hurtigt
- **Henvendelse til Staten.** Komitéens pejlemærkehæfte angiver til emnet ”natur og miljø” at komitéen vil forholde staten på dennes forpligtigelser ift. overvågning, tilstandsvurdering og målopfyldelse (kemisk tilstand) ift. miljøfremmede stoffer. Komitéen kunne henvende sig herom.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter emnet

Punkt 9. Godkendelse af revideret henvendelse til Styrelsen for Grøn Arealomlægning med anmodning om revision af ”Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers”

Baggrund

Dette punkt er udsat fra Gudenåkomitéen møde 7. marts 2025.

Gudenåkomitéen har en ambition om en omstilling til fossilfri sejlads i Gudenåsystemet inden for en årrække. Ambitionen angives i forordet til pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”, ligesom man i pejlemærket ”*Gudenåens benyttelse*” kan læse komitéens ønske om at arbejde for retningslinjer for elmotorbådssejlads i overensstemmelse med den nationale målsætning om reduktion af drivhusgasser.

Sejladsbekendtgørelsen for Gudenåsystemet pålægger imidlertid gudenåkommunerne at have registreringsordninger for fartøjer med motor, herunder elmotor. Heraf følger, at motorer, der ikke er elmotorer, også er tilladt (dvs. også forbrændingsmotorer). Lovgivningen ser ud til spærre for komitéens ambition om fossilfri fritidssejlads i Gudenåsystemet. Hvis visionen skal indfries, vurderer sekretariatet, at der skal der rettes henvendelse til rette myndighed med ønske om en bekendtgørelsesrevision.

Sekretariatets bemærkninger

Komitéen besluttede 8. marts 2024 at rette direkte henvendelse til Miljøstyrelsen med ønsket. Medlemskommunerne skulle orienteres om, at komitéen retter henvendelse til Miljøstyrelsen ifm. indhentning af kommentarer til pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”. Udkastet til selve henvendelsen blev godkendt på komitémøde 21. juni 2024, med enkelte tilrettelser.

Bilagts sagsfremstillingen er nyt udkast til henvendelsen. Der er rettet faktuelle småting samt tilføjet følgende formulering: *Det vil naturligvis tage tid at omstille havneanlæg og fartøjer til fossilfri fremdrift, og det skal der også være tid til af hensyn til brugerne. Men tiden er kommet til, at vi viser vejen, så udviklingen på vandvejen kan følge udviklingen på landevejen, hvor den grønne omstilling er i gang.*

Sekretariatet er siden sidste komitémøde blevet gjort bekendt med, at ansvaret for Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers er flyttet fra Miljøstyrelsen til Styrelsen for Grøn Arealomlægning (SGAV). Dette skyldes, at bekendtgørelsen har lovmæssigt ophæng i naturbeskyttelsesloven, som nu sorterer under SGAV.

Link

[Direkte link til Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers](#)

Bilag

Bilag 5. Udkast_Anmodning fra Gudenåkomitéen om revision af BEK nr. 148 af 24.02.2016_udvidet version

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender henvendelsen til Styrelsen for Grøn Arealomlægning

Punkt 10. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter

Baggrund

Punktet har til formål at holde kommunerne indbyrdes opdaterede om lokale vandstandsudfordringer, klimatilpasningstiltag, naturgenopretningsprojekter, regulativrevisioner o.lign.

Bemærkninger fra Hedensted Kommune

Sandfang etableret i Gudenåen v. Tørring Kanoudlejning. Der er etableret et sandfang ved Tørring kanoudlejning. Formålet med sandfanget er at bremse de store mængder sand, der bevæger sig nedstrøms i Gudenåen. Sandfanget skal derfor være med til at skabe bedre forhold i åen - både for planter og dyr, men også for de drænudløb, der findes nedstrøms Tørring. Sandfanget blev indviet den 20. maj til "Åbent Vandløb", hvortil Gudenåkomitéen blev inviteret. "Åbent vandløb" bød på underholdende og informative oplevelser, blandt andet Udvalgsformænd i waders, børn der fangede smådyr i åen, elfiskeri med flere spændende fiskearter i baljen og en demonstration af den såkaldte pincetmetode, som kan bruges til grødeskæring i vandløbene.

Bemærkninger fra Horsens Kommune

Nye faciliteter ved Gudenåen. Der er lavet nye shelters ved Nim og de er placeret ned til Gudenåen. Shelterne er etableret under Gudenåstiprojektet. De nye shelters forventes indviet d. 16. juni 2025.

Tjek af Gudenåen forud for sæsonen. Horsens Kommune har sammen med repræsentanter for kano-udlejerne lavet en gennemsejling af Gudenåen i Horsens Kommune medio maj måned. Dette var en god forventningsafstemning ift. kommunens forpligtelse og kanoudlejernes ønsker.

Bemærkninger fra Skanderborg Kommune

Ry Sejlklub indgår samarbejdsaftale med Skanderborg Kommune om etablering af Søhøjlandets søsportscenter: Ry Sejlklub har gennem flere år arbejdet på at opføre Søhøjlandets Søsportscenter på klubbens nuværende faciliteter ved Knudhule. Pengene er fundet, og nu har Ry Sejlklub og Skanderborg Kommune indgået en samarbejdsaftale. Aftalen betyder, at Ry Sejlklub overdrager det kommende klubhus til kommunen, men får en 30-årig brugsret til hele søsportscentret og grunden omkring klubhuset, som kommunen ejer. Ry Sejlklub skal fortsat stå for drift og vedligeholdelsen af klubhus og anlæg. Denne model er kendt fra andre steder i landet. [Link til byrådets dagsorden](#)

Julsø ved Himmelbjerget. I 2020 nedbrændte det over 150 år gamle Hotel Julsø v. Himmelbjerget. Kun privatboligen og stedet offentlige toilet overlevede branden. Ejerne af det nedbrændte hotel arbejder på en nutidig genopførelse af restauranten - projekt "Julsø Pavillonen". For at give plads til projektet forudsætter det, at Skanderborg Kommunes nuværende offentlige toilet på stedet nedrives. Der er derfor udarbejdet et projekt, hvor der etableres et nyt offentligt toilet i skrænten ved Julsø-kajen. Det nye toilet er en del af Gudenåstien. [Læs mere og se visualiseringer via dette direkte link](#)

Himmelbroen – Julsø ved Himmelbjerget. Der er valgt et vinderprojekt til ”Himmelbroen” – et anlæg der skal bygges i forlængelse af den eksisterende kaj. Den vil bl.a. rumme møbler til ophold, siddeplateauer og en trappe op til et overdækket udsigtspunkt. På siden kommer der en flydebro m. anløbspladser til kanoer og sejlbåde. Der er afsat 11 millioner kroner til projektet ([link til byrådets dagsorden](#)).

Fuldbro Mølle. Skanderborg Kommune arbejder lige nu på realisering vandplanprojekt med fjernelse af spærring og skabe fri faunapassage ved Fuldbro Mølle, hvorved der skabes adgang til Skanderborg Sø og 120 km vandløb opstrøms. Projektet forventes indviet primo juli 2025. Der igangsættes herefter et Grønt Partnerskab for at skabe gode rekreative forhold for områdets brugere.

Bemærkninger fra Silkeborg Kommune

Fase 2 af Ådalsprojekt Gudenåen godkendt. Som komitéen tidligere er orienteret om, arbejder Silkeborg Kommune med et naturbaseret klimatilpasningsprojekt i Gudenådalen. Formålet er at skabe et større sammenhængende naturområde med gode forhold for biodiversiteten – og samtidig skal projektet bidrage til klimasikring ved at tillade, at projektområdet oversvømmes, så man undgår, at vandet rammer sårbare områder. Projektrammen for ådalsprojektet er Gudenåen fra Silkeborg til Kongensbro. En strækning på ca. 18 km med en undersøgelsesbredde på cirka 1 km på hver side af åen. Silkeborg Byråd har 29. april 2025 godkendt fase 2 af Ådalsprojekt Gudenåen, hvor projektområderne langs den 18 km strækning kvalificeres, og en samlet plan udarbejdes.

Bemærkninger fra Viborg Kommune

GudenåStien. Medio maj startede driften i gang med at etablere træstier i Ormstup skov, hvor der skal laves 10-12 stykker af varierende længde. På resten af ruten – som løber på Trækstien – sker der kun mindre forbedringer.

Åpromenaden. Byggeriet er afsluttet og området bliver flittigt benyttet af byens borgere. Viborg Kommune startede medio maj 2025 op på etableringen af Åbadet. Åbadet forventes afsluttet medio juli 2025.

Uderum Tange Sø. Byggeriet er afsluttet. Pladsen byder på en stor bålhytte, 4 alm. shelters, 2 handicapshelters, toilet, handicaptoilet samt en udebruser. Det bliver muligt at booke shelters på [bookenshelter.dk](#). Der mangler lidt ift. formidling og vejvisning. Efter aftale med fondene etableres nye broer til forbedring af adgang til området fra vandet. Uderum Tange Sø indvies 13. juni 2025.

Bemærkninger fra Favrskov Kommune

Gudenåengene nær Hjerminde Skov. Gudenåengene nær Hjerminde Skov er ansøgt som en forundersøgelse i klimalavbundsordningen. Der er modtaget tilsagn og det første møde med lodsejeren er afviklet. Nuværende areal er ~30 ha, og der kan være potentiale til udvidelse til 40-70 ha alt afhængig af tørveindhold i supplerende jordprøver. Projektet forventes at kunne gennemføres relativt hurtigt pga. formodet lav kompleksitet.

De gamle kort. Skipper Gylliams kort fra 1736 og Jyske Jernbane anlægskort Aarhus - Randers – langs Lilleå i Favrskov Kommune samt Langå - Viborg fra omkring 1890 dækker også arealer i Favrskov Kommune. De to historiske kortsæt har Favrskov Kommune selv oprettet, og gjort tilgængelige for sagsbehandlingen, og har dermed også et relativt grundigt kendskab til faldgruber og begrænsninger, når de skal bringes i anvendelse. F.eks. er bakketoppe og bygninger ikke indtegnet korrekt på Skipper Anders Gylliams kort, mens selve forløbet af Gudenåen synes at være indmålt og tegnet med større nøjagtighed. Bygninger og veje er mere retvisende angivet på det nyere kort fra Jyske Jernbaner. Ligeledes er vådområder også mere retvisende angivet på det yngre kort. Det vurderes, at kortene vil kunne anvendes til at finde det oprindelige forløb af vandløb og de oprindelige lavbunds- og vådområderarealer inden for det geografiske område, kortene dækker. Kommunen påtænker derfor at tage de historiske kort i brug i forbindelse med detailudpegninger af lavbundsarealer.

Bemærkninger fra Randers Kommune

Randers Kommune og Realdania udvikler over de næste 2-4 år ”Flodlejet”. Med sin centrale placering bliver ”Flodlejet” en oase for flodliv, der forener byen med floden samtidigt med, at det bidrager til at beskytte Randers by mod stormflod. Centralt i konceptet for ”Flodlejet” står den integrerede højvandsbeskyttelse. I fremtiden skal Randers midtby nemlig beskyttes mod stormflod af en grøn, sammenhængende højvandsbeskyttelse (Klimabåndet). Hvor cykel- og gangstien går gennem diget, foreslår konceptet for Flodlejet en åbning, som skal lukkes manuelt, når der varsles oversvømmelse. Inspireret af den oprindelige deltanatur planlægges med etablering af en biflod langs Tronholmen inkl. et 100 meter langt naturflodbad. En flodpool og sauna vil åbne for vinterbadning. Flodhuset skal give mulighed for aktiviteter og ophold ved/på vandet, og pladsen langs kajen kan udnyttes til kajaker, kanoer og mindre både. [Læs mere via dette link mere og se visualiseringer](#)

Bemærkninger fra Silkeborg-, Viborg-, Favrskov- og Randers Kommune.

Silkeborg-, Viborg-, Favrskov- og Randers Kommune har udarbejdet et forslag til et nyt regulativ for Gudenåen for strækningen fra Silkeborg til Randers. Regulativet udgør administrationsgrundlaget for Gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Randers, og beskriver de rettigheder og forpligtigelser, der gælder for kommunen som vandløbsmyndighed og for lodsejerne langs vandløbet. De 4 kommuner inviterede til et fælles borgermøde 30. april 2025 om det nye regulativ i Bjerringbro, hvori der deltog ca. 100 personer.

Forslaget er offentliggjort i 12 ugers høring (slutdato 24. juni 2025) ([se via dette link forslag til nyt revideret vandløbsregulativ for Gudenåen Silkeborg til Randers](#) og [se via dette link bilag til forslag til forslag til nyt revideret vandløbsregulativ for Gudenåen Silkeborg til Randers](#)). Forslaget er fremsendt til Gudenåkomitéens Sekretariat ift. kommentarer til forslaget til det nye regulativ. Der er ikke indsendt kommentarer.

Bemærkninger fra Gudenåkomitéens Sekretariat.

Gudenåkomitéen angiver i pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje” til emnet ”synlighed, viden og indflydelse” at ville øge synligheden i medierne når der sker noget på komitéens område fx ved pressemeddelelser eller ved at anvende sociale medier og have fokus på politisk interessevaretagelse overfor landspolitikere.

Gudenåkomitéens skriftlige opfølgning på møde med minister for Grøn Trepert. Gudenåkomitéen blev på møde 7. marts 2025 orienteret om Formandens deltagelse i Folketingets Miljø- og Fødevareudvalgs studietur til Gudenåen 3. februar 2025, hvor Formanden gav et 15 min. oplæg om Gudenåplanen. Senere samme dag gav Formanden en uddybende opsummering om Gudenåplanen for hhv. Minister for Grøn Trepert, Jeppe Bruus, Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner samt en del af Folketingets Miljø- og fødevareudvalg. Gudenåkomitéen besluttede 7. marts 2025 at følge skriftligt op på besøget til ministeren. Formanden afsendte opfølgningen til Minister for Grøn Trepert den 10. marts 2025 (bilagt). Formanden modtog svar på henvendelsen fra ministeren 21. marts 2025 (bilagt).

Gudenåkomitéen på Naturmødet. Gudenåkomitéens formand deltog på Naturmødet 2025 for, i overensstemmelse med ambitionerne i På Tværs med Vilje, at skabe synlighed omkring Gudenåkomitéen og dens arbejde og landspolitisk interessevaretagelse.

Besøg fra Ronkedorklubben. Ronkedorklubben består af pensionerede professorer fra hydrologiområdet på DTU og KU, der en gang om året tager på hydrologi/biologistudietur i Danmark. Som en del af deres studietur til det nedre løb af Gudenåen, besøgte de Gudenåkomitéens Sekretariat 5. juni 2025, hvor de fik oplæg om Gudenåkomitéen, GudenåPlanen og Grøn Trepert.

Bilag

Bilag 6. Brev til minister for Grøn Trepert_10. marts 2025

Bilag 7. Minister for grøn trepart Jeppe Bruus` svar på din henvendelse af 10. marts 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretningen

Punkt 11. Godkendelse af aktivitetsplan 2025

Komitéens sidste møde i funktionsperioden afvikles på Restaurant Ny Hattenæs i Silkeborg (forventet varighed: 09.00 – 14.00). Sekretariatet foreslår følgende punkter til dagsordenen:

- **Godkendelse af dagsorden og introduktion til området**
- **Oplæg om naturens tilstand i Gudenådalene** (ekstern oplægsholder)
- **Evt. orientering om godkendelse af den genbesøgte Vandplan III**
- **GudenåPlanen** – herunder opsamling fra følgegruppemøde den 15. september 2025
- **Godkendelse af komitéens orientering om fremdriften af Gudenåkomitéens arbejde i 2025 til Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner**
- **Sejlads:**
 - Evt. svar fra SGAV ift. henvendelsen om bekendtgørelsesrevision.
 - Orientering fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen
 - Beslutning om annoncering af medlemmer til nyt Brugerråd for Sejlads på Gudenåen
 - Orientering om sejladsområdet
 - Det sidste emne fra tids- og procesplanen om sejladsområdet
 - Budget for sejladsområdet 2026
- **Gennemgang af På Tværs Med Vilje** (hvad nåede komitéen/nåede komitéen ikke)
- **Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter**
- **Beslutning om overlevering fra den afgående Gudenåkomité til den kommende Gudenåkomité**
- **Drøftelse af punkter til det første møde i den kommende komité funktionsperiode.**

Komitémøderne tilrettelægges i samarbejde ml. Formanden og Gudenåkomitéens Sekretariat. Det første komitémøde i 2026 udarbejdes dog administrativt, idét komitéen (jf. vedtægternes § 6) konstituerer sig selv med formand og næstformand på det første møde i hver funktionsperiode. Sekretariatet præsenterer udkast til dagsordens sammensætning
- **Eventuelt**

Ifm. en udvidet frokost, afholder Gudenåkomitéens formand beretning om komitéen 2021 – 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen godkender forslag til dagsordenspunkter

Punkt 12. Eventuell